

Notodden Energi AS
Postboks 103
3671 Notodden

Vår dato: 09 DES 2011
Vår ref.: NVE 201003732-13 ke/jboe
Arkiv:
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jørgen Kocbach Bølling
22 95 98 54

Notodden Energi AS – Søknad om endring av konsesjon for fjernvarmeanlegg i Notodden kommune, Telemark fylke - Oversendelse av fjernvarmekonsesjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Notodden Energi AS endret konsesjon for et fjernvarmeanlegg i Notodden sentrum i Notodden kommune, Telemark fylke. Tillatelsen innebærer at Notodden Energi AS kan utvide sitt konsesjonsområde og endre fjernvarmeanleggets varmforsyning. Istedenfor den konsesjonsgitte løsningen med hovedarmesentral basert på spillvarme i Notodden Næringspark, gis de nå tillatelse til å etablere en bioenergibasert varmesentral i Bygg 70 i Hydroparken på Notodden. Som spiss- og reservelast skal selskapet fortsatt benytte den konsesjonsgitte oljebaserte varmesentralen Ravnsflog (Tinnesgaten), men det vil også bli installert olje- og elkjeler i Bygg 70 i Hydroparken.

NVEs tillatelse sendes tiltakshaver som vedlegg. Konsesjonen er også tilgjengelig på NVEs nettsted; www.nve.no. Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet. Eventuelle klager vil bli sendt Notodden Energi AS til uttalelse før saken legges frem for Olje- og energidepartementet.

Vi ber Notodden Energi AS om å underrette grunneierne/rettighetshaverne og eventuelle tilstøtende fjernvarmekonsesjonærer om tillatelsen. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter. Vi ber derfor om at kopi av tillatelsen sendes grunneierne/rettighetshaverne. Kopi av orienteringen skal sendes NVE.

Søknaden

Notodden Energi AS søkte i brev av 28.09.2011 om å få utvide konsesjonsområdet, og å endre fjernvarmeanleggets varmforsyning. Notodden Energi AS står som søker og det er det tomme selskapet Thermokraft AS som fronter utbygging, drift og leveranse av fjernvarme.

Istedenfor den konsesjonsgitte løsningen med hovedarmesentral basert på spillvarme i Notodden Næringspark, søker de nå om å få etablere en bioenergibasert varmesentral i Bygg 70 i Hydroparken på Notodden. Som spiss- og reservelast skal selskapet fortsatt benytte den konsesjonsgitte oljebaserte

E-post: nve@nve.no, Internett: www.nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Telefaks: 22 95 90 00
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER
Telefon: 72 89 65 50

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK
Telefon: 76 92 33 50

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG
Telefon: 33 37 23 00

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE
Telefon: 57 83 36 50

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR
Telefon: 62 53 63 50

varmesentralen Ravnsflog (Tinnesgaten), men det vil også bli installert olje- og elkjeler i Bygg 70 i Hydroparken. Vedlagt søknaden ligger blant annet vedtak av 14.12.2010 fra Notodden kommune der kommunen gir tiltakshaver rammetillatelse foretablering av et nytt biobrenselanlegg i Bygg 70 i Hydroparken. Vedlagt ligger også vedtak av 08.06.2011 er Notodden kommune gir igangsettelsestillatelse for anlegget.

Notodden Energi AS skriver at varmegrunnlaget i eksisterende fjernvarmenett er på ca. 12 GWh pr år. Totalt, med omsøkt utvidelse, estimerer de varmegrunnlaget til ca 24 GWh innen 2015. I søknaden presenteres både eksisterende og fremtidig kundegrunnlag i det utvidete området. Blant annet dreier det seg om leveranse av varme til Høgskolen i Telemark, der tiltakshaver har vunnet en konkurranse om miljøvennlig oppvarming.

Notodden Energi AS søker om å få ta i bruk det verneverdige bygget kjent som Bygg 70 i Hydroparken på Notodden. Varmesentralen er planlagt utført med en tippelomme på ca 120 m³ på utsiden av bygget. Tippelommen graves ned og plasseres ca 1,5 m fra bygget. Fasader og byggets utvendige struktur endres for øvrig ikke. Tiltakshaver informerer om at bruken av bygget til varmesentral er avklart med Telemark Fylkeskommune. I vedlegg til søknaden ligger tegninger av Bygg 70 som varmesentral i plan og snitt og Fylkesmannens tillatelse, med vilkår.

Notodden Energi AS har beregnet kostnadene i utvidelse og endring til 40 mill kr. Sammen med eksisterende kostnader i varmeproduksjon og nett, og fremtidig utvidelser i eksisterende konsesjonsområder estimerer de samlede kostnader til 80 mill kr. Basert på dette har de kalkulert en samfunnsøkonomisk gevinst på nær 100 mill kr. Fullt ubyggt vil anlegget i følge Notodden Energi redusere utslipp av CO₂ med i størrelsesorden 10 000 tonn pr år, sammenlignet med elektrisitet eksportert til Europa.

NVEs behandling

Søknaden ble sendt på høring til berørte instanser 30.09.2011. Høringsfristen var satt til 11.11.2011. Følgende instanser/organisasjoner fikk søknaden til uttalelse:

Notodden kommune, Telemark fylkeskommune, Fylkesmannen i Telemark, Natur og Ungdom, Norges Naturvernforbund, Gasnor AS, Norsk Teknologi og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – region Sør-Norge. I tillegg ble Olje- og energidepartementet og Enova SF orientert om søknaden.

Høringen ble kunngjort i avisene Telen og TA 06.10.2010 og 13.13.2011 og Norsk Lysingsblad.

Innkomne merknader

NVE har mottatt to høringsuttalelser til søknaden. Denne er sammenfattet under:

Snøgg Skøyter skriver i brev av 20.10.2011 at de i lengre tid har arbeidet for å få etablert et kunstisbaneanlegg, der hovedalternativet så langt har vært tenkt lagt innenfor det området som det nå foreslås en utvidelse av konsesjonsområdet. De opplyser om at en kunstisbane produserer varme i driftsperioden, og for å få økonomi og realisme i et slikt prosjekt, er banen avhengig av å kunne levere varme til de omkringliggende byggene. Så langt har det vært tenkt å levere varme til skolebyggene innenfor den omsøkte utvidelsen av konsesjonsområdet.

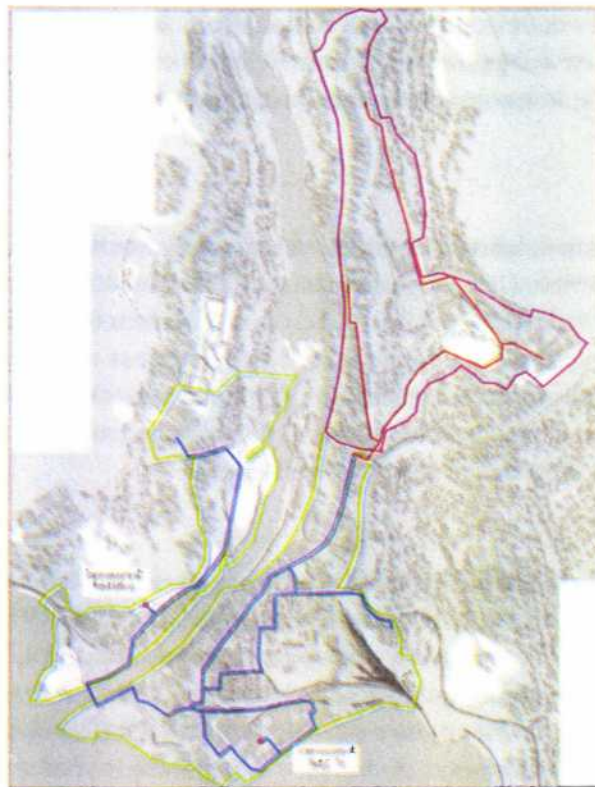
Snøgg Skøyter er bekymret for om en utvidelse av fjernvarmekonsesjonen vil gi konsesjonær enerett på leveranse av varme, noe som i tilfelle vil kunne sparke beina under kunstisprosjektet. På denne bakgrunn ber de om at det ved en eventuell konsesjon settes vilkår som sikrer at en eventuell fremtidig skøytebane skal kunne levere fjernvarme inn på det utvidete fjernvarmenettet.

Notodden kommune skriver i brev av 15.11.2011 at de har behandlet saken i teknisk utvalg, og at kommunen ikke har vesentlige merknader til søknaden. Saksfremlegg og protokoll fra behandlingen ligger vedlagt høringsuttalelsen. Det fremgår her at søknaden om ny varmesentral er behandlet av kommunen, og at det er gitt igangsettelsestillatelse til ombygging og etablering av biobrenselanlegg i Bygg 70.

NVEs vurdering og vedtak

Konsesjonsområde og kunde grunnlag

På følgende figur gjengis omsøkte konsesjonsområdet med inntegnet varmesentral og hovedrørnett. Etter NVEs vurdering er det tilfredsstillende sammenheng mellom konsesjonens yttergrense og omsøkt hovedrørnett.

Figur 1 – omsøkte konsesjonsområde med inntegnede varmesentraler og hovedrørnett

NVE har vurdert det fremlagte kunde grunnlaget i utvidelsen av konsesjonsområdet. For eksisterende bygg oppgir Notodden Energi AS at det har vært i dialog med kommunen for å finne varmebehov etc. Etter NVEs vurdering av fremlagte tall og tiltakshavers referanser til anbudskonkurranser etc. er det eksisterende varmegrunnlaget realistisk. Når det gjelder fremtidig kunde grunnlag oppgir de ikke bygg, men skriver at varmebehov for nye bygg er beregnet ut i fra nye tekniske forskrifter. Gjennomsnittlig varmebehov er her satt til 100 kWh/m².

NVE vil i denne sammenheng understreke at det alltid er usikkerhet knyttet til faktiske varmeleveranser. Vår erfaringen tilsier for eksempel at få eksisterende bygg med direkte elektrisk oppvarming vil bli konvertert til vannbåren varme. Videre ser NVE det som sannsynlig at eksisterende bygg som i dag har varmebehov som overstiger Enovastatistikk for tilsvarende bygg vil gjennomføre enøktiltak, som igjen

senker potensialet for salg av fjernvarme. Når det gjelder fremtidige bygg konstaterer NVE at det knyttes enda større usikkerhet til denne typen bygg.

Forhold til spillvarme fra fremtidig kunstisprosjekt

Snøgg Skøyter er bekymret for om en utvidelse av fjernvarmekonsesjonen vil gi konsesjonær enerett på leveranse av varme, noe som i tilfelle vil kunne sparke beina under deres kunstisprosjekt. På denne bakgrunn ber de om at det ved en eventuell konsesjon settes vilkår som sikrer at en eventuell fremtidig skøytebane skal kunne levere fjernvarme inn på det utvidete fjernvarmenettet.

NVE konstaterer i denne sammenheng at en fjernvarmekonsesjon ikke innebærer en enerett på leveranse av varme. Andre varmeleverandører kan fritt oppføre anlegg med installert effekt under 10 MW. En eventuell leveranse av varme fra et kunstisprosjekt inn på fjernvarmenettet er et privatrettslig forhold, og NVE vil ikke sette vilkår om dette i en eventuell konsesjon. Samtidig oppfordres konsesjonær til å se på mulighetene i samarbeid med Snøgg skøyter, og minner om at et eventuelt anlegg for bruk av spillvarme fra skøytebanen innebærer at konsesjonær må søke justering av konsesjonen, og avvente et vedtak, før anleggsarbeid igangsettes.

Krav til egne ansatte

Notodden Energi AS står som søker selv om det er selskapet Thermokraft AS som fronter utbygging, drift og leveranse av fjernvarme. Dette begrunnes med at Thermokraft AS ikke har egne ansatte. Thermokraft AS eies av Notodden Energi AS (61%) og AT Biovarme (39%). Søker opplyser på telefon til NVE at det personell som inngår i bygging og drift av anlegget er ansatt i Notodden Energi AS. De påpeker også at dette er den samme konstellasjonen som da opprinnelig konsesjonen ble meddelt. NVE konstaterer i denne sammenheng at en videreføring av konsesjonen med Notodden Energi AS som konsesjonær tilfredsstiller kravet om egne ansatte i selskapet.

Tilknytningsplikt

Notodden Energi AS skriver at tilknytningsplikt er viktig, og viser til at Notodden kommune har meddelt tilknytningsplikt i vedtekt etter plan- og bygningslovens § 66a. NVE vil i den sammenheng påpeke at denne bestemmelsen er endret i ny plan- og bygningsloven. Fra 1.7.2010 hjemles tilknytningsplikten i plan- og bygningsloven § 27-5. Her står det: *Hvis et byggverk skal oppføres innenfor et konsesjonsområde for fjernvarme, og tilknytningsplikt for tiltaket er bestemt i plan, skal byggverket knyttes til fjernvarmeanlegget. Kommunen kan gjøre helt eller delvis unntak fra tilknytningsplikten der det dokumenteres at bruk av alternative løsninger for tiltaket vil være miljømessig bedre enn tilknytning.*

Tilknytningsplikten gjelder bare for nye bygg og ved større ombygginger. Kommunen kan pålegge alle nye og/eller totalrenoverte bygg innenfor hele eller deler av konsesjonsområdet å knytte seg til fjernvarmeanlegget. Eksisterende bygg kan kun tilknyttes etter avtale mellom konsesjonær og byggeier.

Varmesentral

Notodden Energi AS oppgir at varmesentralen ikke medfører utvendige bygningsmessige endringer. NVE vil i den sammenheng minne om at byggesaksdelen i den nye plan- og bygningsloven, som også trådte i kraft 1.7.2010. Her fremgår det at konsesjonspliktige fjernvarmeanlegg gis unntak fra regler om byggesaksbehandling. Dette innebærer at konsesjonær ikke må søke kommunen om byggetillatelse for varmesentralen. Det forutsettes at forutgående konsesjonsbehandling på en tilstrekkelig måte ivaretar de forhold plan- og bygningsloven tidligere har regulert gjennom byggesaksbehandling.

NVE konstaterer at søknad om ny varmesentral er behandlet etter plan- og bygningsloven, og at kommunen i delegert vedtak av 08.06.2011 har gitt igangsettelsestillatelse til ombygging og etablering av biobrenselanlegg i Bygg 70 i Hydroparken. Varmesentralen skal etableres uten vesentlige endring av byggets fasader etc. På dette grunnlag vil ikke NVE sette spesifikke vilkår om byggets utforming. NVE understreker for øvrig at konsesjon meddeles et konkret anlegg med avklart plassering og installasjon i varmesentral. Dersom tiltakshaver ser at utbyggingen vil avvike fra konsesjonsgitt løsning, plikter denne å søke endring av konsesjonen og avvente ny konsesjon før arbeidet gjennomføres.

Teknisk løsning

Notodden Energi AS leverte i 2010 12 GWh fjernvarme, og planlegger en utbygging av anlegget til årlige leveranser på vel 24 GWh fra 2015. Økningen vil finne sted både innen det eksisterende konsesjonsområdet og i den omsøkte utvidelsen. Maksimalt effektbehov når det tas hensyn til sammenlagring er beregnet til 12,3 MW referert varmesentralene. Fjernvarmeanlegget vil ha to varmesentraler – den eksisterende spiss/reservesentralen Ravnsflog og en ny varmesentral etablert i Bygg 70 i Hydroparken. I spiss/reservesentralen Ravnsflog er det installert to oljekjeler på henholdsvis 1,5 og 2,5 MW. Varmesentralen i Bygg 70 vil fullt utbygget i 2015 bestå av to eksisterende oljekjeler på 1,5 og 2,5 MW som flyttes fra Bygg 150, to biokjeler for fuktig flis hver på 4 MW utstyrt med røykgasskondensering som vil kunne gi et ytterligere effekttilskudd på 2 MW, og en elektrokjel på 1,2 MW. Den 5 MW store oljekjelen som inngikk i søknaden utgår ifølge senere e-post av 12.12.2011. Til sammen vil total installert produksjonskapasitet i fjernvarmeanlegget bli 19,2 MW. Anlegget vil da med god margin tilfredsstille N-1 kriteriet, det vil si å kunne levere maksimalt effektbehov med største enhet ute av drift.

Fjernvarmenett

Tiltakshaver er ansvarlig for å orientere alle som bor og ferdes i området i god tid før alt anleggsarbeid starter. Tiltakshaver er også ansvarlig for at overflaten bringes tilbake til opprinnelig tilstand etter at fjernvarmerørene er lagt ned. Fjernvarmegrøfter skal ikke stå åpen lengre enn nødvendig. Dersom det foreligger spesielle årsaker til at fjernvarmegrøften må stå åpen lengre enn forutsatt i utsendt informasjon, plikter konsesjonær å informere kommunen og de som bor og ferdes i området, og begrunne forsinkelsen. Der fjernvarmerørene skal krysse veier, ber NVE om at dette gjøres i samråd med Statens Vegvesen og med berørte etater i kommunene.

Samfunnsøkonomi

Det er gjort en forenklet samfunnsøkonomisk lønnsomhetsberegning av fjernvarmeanlegget, der vi etter nåverdimetoden har sammenlignet anleggets kostnader med et kostnadsmessig referansealternativ, som kan være lokale varmeløsninger basert på olje- og elkjeler i forholdet 30/70. Beregningsperioden er over 25 år, og det er nyttet en kalkulasjonsrente på 6 %.

Det er anslått at når anlegget er fullt utbygget, vil 95 % av varmen energien være produsert fra fuktig flis, 4 % fra olje og 1 % fra elektrisitet. Hovedledningene i fjernvarmenettet vil ha en samlet lengde på ca 6000 meter, med DN 150 som den dominerende dimensjon, og det er forventet at ca 45 bygg vil bli tilknyttet anlegget. Varmetapet i ledningsnettet er anslått til 10 %.

Ved å nytte søkers anslag for kundegrunnlag, investeringer, drifts- og vedlikeholdskostnader og varmetap i ledningsnettet, viser fjernvarmeanlegget å ha en klart positiv samfunnsøkonomisk nytteverdi. Konklusjonen om samfunnsøkonomisk lønnsomhet vurderes som robust for sannsynlige variasjoner i inngangsparametrene.

Klimasammenhenger

NVE konstaterer at de miljømessige fordelene ved bruk av fjernvarme til oppvarming ligger i at varmeleveransen vil erstatte bruk av fossilt brensel hos sluttforbrukere. Dette fremgår også av søknaden, der det står at fjernvarmeanlegget skal erstatte bruk av olje og elektrisitet. Fornybarandelen i fjernvarmeanlegget er avhengig av valg av energibærere i anlegget. Bioenergi i fjernvarme er dyrt å installere, men rimelig i bruk. Fjernvarmeanlegg prioriterer derfor bruk av fornybar energi, samtidig som spiss og reservelast hentes fra olje og/eller elektrisitet. Der alternativet til fjernvarme er bruk av olje, gir fjernvarme reduksjon i CO₂-utslipp. Der alternativet til fjernvarme er elektrisk oppvarming er besparelsene i utslipp av CO₂ avhengig av hvordan elektrisiteten er produsert. Elektrisitet produsert i Norge i dag er så godt som 100 % fornybar, men det er mange faktorer som kan påvirke vurderingen av elektrisitet i oppvarming.

NVE konstaterer at en stor del av kundegrunnlaget i Notodden knyttes til eksisterende bygg. Det planlegges også tilknytning av en relativt stor del ny bygningsmasse. Dette medfører at alternativet til fjernvarme ikke bare er elektrisitet eller olje, men også annen lokalprodusert energi som bioenergi, solvarme, lokale varmepumper og andre klimavennlige energibærere. Etter NVEs vurdering er det usikkerhet forbundet med hva som er realistiske alternativer til fjernvarme, men NVE legger til grunn at bioenergibasert fjernvarme per i dag er blant de mest klimavennlige oppvarmingsalternativene.

NVE legger til grunn at fjernvarmeanlegget vil redusere bruk av både elektrisitet og olje. NVE vil sette vilkår om at konsesjonær skal kunne dokumentere fornybarandelen i fjernvarmeproduksjonen. Ved lav fornybarandel kan NVE pålegge tiltakshaver tiltak som øker fornybarandelen i anlegget.

For mer informasjon om NVEs vurdering av dette vises til veiledning på vårt nettsted;
www.nve.no/fjernvarme.

NVEs vedtak

På bakgrunn av søknad, innkomne merknader og NVEs egen vurdering meddeles Notodden Energi AS konsesjon som omsøkt.

NVE konstaterer at det ikke er kommet inn negative merknader til søknaden.

Om konsesjonen og vilkår for denne

Konsesjonen er videreført uten endring av tillatelsens gyldighetstid. I den tidligere konsesjonen av 12.12.2007 var det satt som vilkår at anlegget skulle være ferdigstilt og idriftsatt innen 01.12.2012. Ny frist for ferdigstilling av fjernvarmeanlegget, inkludert det utvidete konsesjonsområdet settes til 01.01.2022. Samtidig settes det vilkår om varmeleveranser i det nye konsesjonsområdet, og idriftsettelse av begge varmesentraler innen 01.01.2014. Dersom NVE finner at prosjektets fremdrift ikke er i samsvar med søknaden kan NVE vurdere ny avgrensning av konsesjonsområdet.

De generelle vilkårene i vedlagte konsesjon er oppdatert i henhold til dagens praksis. Konsesjonens vilkår må oppfylles for at etableringen skal være lovlig. Fjernvarmeanlegget må også etableres i samsvar med andre aktuelle krav etter energiloven og annen lovgivning. Blant annet nevnes:

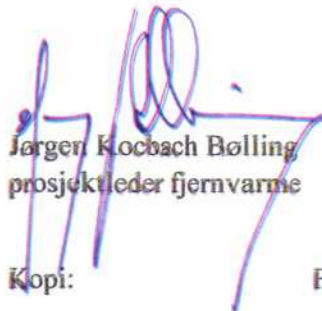
Tilsyn: NVE fører tilsyn med konsesjonspliktige fjernvarmeanlegg, herunder oppfylling av vilkår, drift og vedlikehold av anlegget og beredskap. Tilsynet er gebyrfinansiert.

Utslipp til vann og luft: Fjernvarmeanlegg må drives i samsvar med forurensningslovens krav. Konsesjonær plikter å ta kontakt med Fylkesmannen for å avklare om det er nødvendig med utslippstillatelse etter dette lovverket.

Støy: Støy fra varmesentralen ved nærmeste bebyggelse bør ikke overskride anbefalte grenseverdier fra Klima- og forurensningsdirektoratet. Fylkesmannen kan gi nærmere opplysninger om dette.

Med hilsen

Jørgen Kjøbach Bølling
prosjektleder fjernvarme

Asle Selfors
seniorrådgiver

Kopi:

Fylkesmannen i Telemark

Telemark fylkeskommune

Natur og Ungdom

Norges Naturvernforbund

Gasnor AS

Norsk Teknologi

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap avdeling Sør-Norge

Orienteringsinstanser:

Olje og energidepartementet

Enova SF